

ÖREBRO UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR
VÄRDVETENSKAP OCH OMSORG

UTBILDNINGSPLAN

SJUKSKÖTERSKEPROGRAMMET, 120/160 poäng

Nursing Programme, 120/160 points

Utbildningsplanen är fastställd av Fakultetsnämnden för medicin, naturvetenskap och teknik den 25 mars 2004.

1 ALLMÄNT

Utbildningen leder efter 120 poäng fram till en sjuksköterskeexamen. Inom ramen för utbildningen uppfylls målen för en kandidatexamen. Avslutas utbildningen efter 160 poäng leder den fram till en magisterexamen. I utbildningen ingår såväl teoretiska som verksamhetsförlagda studier. Programmet skall ge studenten ett kritiskt vetenskapligt förhållningssätt till de kunskaper och färdigheter som sjuksköterskeprofessionen bygger på, samt vara en förberedelse till forskarutbildning.

2 UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för grundläggande högskoleutbildning

Den grundläggande högskoleutbildningen skall ge studenterna

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem samt
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
  - följa kunskapsutvecklingen, och
  - utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.
- (1 kap. 9 § högskolelagen (HL))

2.2 Programmets mål

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § HL)

För att erhålla sjuksköterskeexamen skall studenten ha:

- förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna arbeta som sjuksköterska inom allmän hälso- och sjukvård,
- tillägnat sig kunskaper i allmän och specifik omvårdnad,
- utvecklat sin självkänedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,

- förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar kvinnors och mäns hälsa samt kunna initiera och delta i hälsobefrämjande och förebyggande arbete,
  - tillägnat sig kunskaper i sjukvårdens ekonomi och organisation vilka är av avgörande betydelse för hälso- och sjukvården,
  - tillägnat sig kunskaper i planering, ledning och samordning av vårdarbetet samt utvecklat en yrkesfunktion som förbereder för lagarbete och samverkan mellan samtliga personalgrupper,
  - förvärvat förmåga att undervisa patienter och deras närstående samt att handleda vårdpersonal.
- (Bilaga 2, högskoleförordningen (HF))

Sjuksköterskeprogrammets innehåll och uppläggning styrs även av följande tre EG-direktiv: Direktiv 77/452/EEC, 77/453/EEC samt 89/595/EEC.

Utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § HL och bilaga 2 HF har programmet, om det avslutas med 160 poäng, dessutom följande mål:

- studenten skall ha förvärvat förmåga att kunna medverka i forsknings- och utvecklingsarbete

3 UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Programmet omfattar 120 alternativt 160 poäng och huvudämnet är omvårdnadsvetenskap. Av programmets första 120 poäng är 60 poäng omvårdnadsvetenskap och resterande 60 poäng utgörs av 30 poäng medicin och 30 poäng inom området vårdkommunikation. Klinisk utbildning ingår i en omfattning av 60 poäng, varav 50 poäng i form av kurser och 10 poäng via fältstudier och laborationer. Programmets sista 40 poäng utgörs av 20 poäng omvårdnadsvetenskap samt 20 poäng valfria kurser som studenten kan välja fritt ur universitetets kursutbud.

Studierna under det första året utgår huvudsakligen från ett individperspektiv. Under det andra året fokuseras individen ur ett familje- och grupperspektiv. Under detta år belyses även genusperspektiv och andra maktperspektiv på hälsa och ohälsa. Under det tredje året fokuseras individen ur ett samhällsperspektiv. Under det fjärde året fokuseras omvårdnadsvetenskapliga processer och fenomen. En utgångspunkt är att successivt öka kraven på att identifiera och tillgodose människors omvårdnadsbehov. Pedagogiken och innehållet i utbildningen bygger på att studenten inledningsvis utgår från grundläggande och mindre komplicerade omvårdnadsbehov för att successivt närma sig mer komplexa omvårdnadsbehov och situationer. Deltagande i vetenskapliga seminarier möjliggör en skolning i såväl ämnet som det vetenskapliga förhållningssättet.

Huvudämnet omvårdnadsvetenskap har sin utgångspunkt i studiet av människans behov och upplevelser av omvårdnad i samband med ohälsa. Begreppen person, interaktion sjuksköterska och patient/familj/närstående, praktik, miljö/omgivning och hälsa, samt relationen mellan dessa begrepp är centrala fenomen. Omvårdnadsteorier/modeller beskriver omvårdnad delvis utifrån grundläggande antaganden om verklighetens natur. Hur omvårdnad beskrivs har samband med synen på kvinnor och män, liksom på innebörden av hälsobegreppet och avser alla åldrar. I mötet med den enskilda människan syftar

omvårdnaden till att stödja patienten att klara det dagliga livet så optimalt som möjligt. Utifrån en humanistisk utgångspunkt och ett livscykelperspektiv är det angeläget att i utvecklandet av omvårdnadsvetenskapen söka kunskap om hur det dagliga livet levs och upplevs inte minst med tanke på patienters och familj/närståendes sårbarhet och utsatthet. Utbildningen avser att ge kunskap om aktuell informationsteknologi som t.ex. vårdinformatik som hjälpmedel att nå en bättre hälsa.

Den kliniska utbildningen är nivåbestämd och genomförs som separata kurser med verksamhetsförlagd utbildning, fältstudier eller i form av laborationer. Under utbildningen skall studenten komma i kontakt med olika verksamhetsområden inom hälso- och sjukvården. Ett flervetenskapligt perspektiv, där de humanistiska värderingarna är grundläggande, präglar hela utbildningsprogrammet och de ingående vetenskaperna integreras, inte minst under den verksamhetsförlagda utbildningen. Härigenom sker en integrering av omvårdnadsvetenskap, medicin och kursinnehåll från det vårdkommunikativa området till den syntes och det helhetsperspektiv som utgör kärnan i sjuksköterskans yrkesprofession. Hjärt- och lungräddning ingår i utbildningen och skall genomföras två gånger.

3.2 Kurser som ingår i programmet

År	Termin	Kurs	nivå	poäng
År 1	Termin 1	Medicin	A	20
	Termin 2	Omvårdnadsvetenskap (under terminen ingår verksamhetsförlagd utbildning)	A	20
År 2	Termin 3	Kurser inom området vårdkommunikation	A	10
		Omvårdnadsvetenskap	B	10
	Termin 4	Omvårdnadsvetenskap	B	10
		Medicin	B	5
		Kurs inom området vårdkommunikation (under terminen ingår verksamhetsförlagd utbildning)	A	5
År 3	Termin 5	Omvårdnadsvetenskap (självständigt arbete)	C	10
		Kurser inom området vårdkommunikation	A	10
	Termin 6	Omvårdnadsvetenskap	C	5
		Omvårdnadsvetenskap (valbar kurs)	C	5
		Medicin	B	5
		Kurs inom området vårdkommunikation (under terminen ingår verksamhetsförlagd utbildning)	A	5
År 4	Termin 7	Valfria kurser		20

Studier på A-nivå i omvårdnadsvetenskap innebär att studenten skall identifiera, definiera och beskriva centrala problemområden inom ämnesområdet samt tillägna sig en adekvat begreppsapparat. Studierna skall leda till kunskap om grunderna för patientens omvårdnad utifrån omvårdnadsvetenskapens framväxt nationellt och internationellt samt grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp. Studenten tränas i ett vetenskapligt förhållningsätt och i att kunna identifiera kvinnors och mäns grundläggande omvårdnadsbehov.

Studier på B-nivå i omvårdnadsvetenskap innebär att studenten skall integrera, organisera och kategorisera centrala problemområden samt beskriva samband mellan olika problem inom ämnesområdet. Studierna belyser och breddar kunskapen om för ämnet relevanta modeller, teorier och metoder. Under de verksamhetsförlagda studierna övar studenten i att identifiera, bedöma och möta omvårdnadsbehov hos kvinnor och män med akut och/eller kronisk ohälsa utifrån en humanistisk grundsyn och ett helhetsperspektiv.

Studier på C-nivå i omvårdnadsvetenskap innebär att studenten skall kritiskt analysera, dra slutsatser, värdera och argumentera på ett vetenskapligt sätt utifrån olika fenomen inom ämnet. Studenten tränas successivt i att självständigt planera, genomföra och utvärdera omvårdnad vid komplexa omvårdnadssituationer och att se hur olika kulturer och samhällen påverkar kvinnors och mäns hälsa. Särskilt fokuseras äldres livssituation, omvårdnadsbehov och livskvalitet. Även akut/ katastrofsituationer samt vård i livets slutskede ingår. I ett självständigt arbete omfattande 10 poäng förenar studenten fördjupade studier inom ämnet omvårdnadsvetenskap och fördjupade studier i vetenskapligt arbetssätt.

Studier på D-nivå i omvårdnadsvetenskap innebär att studenten ytterligare fördjupar studierna i omvårdnadsvetenskap med siktet att utveckla ny kunskap, förståelse och färdigheter förenat med ett vetenskapligt arbetssätt.

Kurserna i medicin innehåller grundläggande moment beträffande anatomi, fysiologi, mikrobiologi, allmän och speciell farmakologi samt patofysiologi. Som grund för omvårdnaden skaffar sig studenten kunskaper om relationen mellan sjukdomars etiologi, symtom, diagnostik, behandling, rehabilitering och palliativ vård.

Kurserna inom området vårdkommunikation har en inriktning på olika insatser för folkhälsan i en vid betydelse och innefattar kunskaper från vårdpedagogik, vårdpsykologi, vårdsociologi, vårdetik/filosofi och folkhälsovetenskap. Det innefattar interventionsarbete riktat till individer, specifika grupper och samhälleliga strukturer. Kurserna är programöverskridande, vilket betyder att studenter från olika program och professioner utifrån en gemensam värdegrund samläser i så stor utsträckning som möjligt för att förberedas för teamarbete.

3.3 Studieformer

I utbildningen tillämpas ett problembaserat arbetssätt där grunden för kunskapsinhämtandet är den studerandes egen aktivitet. För närmare beskrivning, se respektive kursplaner och studiehandledningar. Under utbildningen ingår att delta i vetenskapliga seminarier.

I den verksamhetsförlagda utbildningen integreras teori, metod och teknik till handlingskunskap. Studieformerna syftar till att stimulera det egna lärandet och den personliga utvecklingen. För att utveckla ett professionellt förhållningssätt är självkännedom av stor vikt och under hela utbildningen övas det framför allt genom reflekterande samtal och handledning. Den studerande ges möjlighet till aktivt kunskapsökande, kritiskt tänkande och problemlösning på vetenskaplig nivå.

3.4 Obligatorisk närvaro

Krav på obligatorisk närvaro föreligger inom de verksamhetsförlagda avsnitten och kan delvis föreligga inom andra delar av programmet. Vilka moment och omfattningen där undervisningen är obligatorisk framgår av respektive kursplan.

I programmet ingår några obligatoriska moment som studenten kan delta i/genomföra vid valfria tillfällen. Det gäller dels grundläggande hjärt- lungräddning (HLR) som skall genomföras en gång under de två första åren och dels HLR med hjälp av defibrillator (D-HLR) som skall genomföras en gång under det tredje året. Vidare krävs ett deltagande i den institutionsgemensamma utbildningen i katastrofmedicin

3.5 Tröskelregler

För behörighet att gå vidare till olika terminer i utbildningen gäller följande regler.

- Termin 3: För tillträde till Omvårdnadsvetenskap B del I, 10 poäng, krävs godkänt betyg på samtliga kurser i termin 1 och termin 2.
- Termin 4: Godkänt betyg från samtliga kurser i termin 1 och termin 2 samt 2 x 5 poäng Vårdkommunikation från termin 3.
- Termin 5: För tillträde till Omvårdnadsvetenskap C 10 poäng, krävs godkänt betyg på samtliga kurser i termin 1, termin 2 och termin 3.
- Termin 6: För tillträde till Omvårdnadsvetenskap C 5 poäng och Klinisk kurs i medicin II 5 poäng, krävs godkänt betyg på samtliga kurser i termin 1, termin 2, termin 3 och termin 4.

4 INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

En strävan är att internationaliseringsarbetet skall genomsyra hela utbildningen och bidra till ökad kunskap och ett vidgat perspektiv.

Örebro universitet, Institutionen för vårdvetenskap och omsorg, har samarbetsavtal med olika lärosäten i världen. Studenten kan på eget initiativ gå kurser vid lärosäten i andra länder.

5 BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator) (6 kap. 10 § HF).

Som betyg skall användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd (6 kap. 11 § HF).

6 EXAMEN

Sjuksköterskeexamen

(Degree of Bachelor of Science in Nursing)

Sjuksköterskeexamen erhålls efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål: se punkterna 2.1 och 2.2.

Examensbevis utgör underlag för Socialstyrelsens utfärdande av legitimation.

Kandidatexamen

(Degree of Bachelor (with a major in Nursing Science))

- 1) fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 120 poäng
- 2) fördjupade studier på 60-poängsnivån (ABC) i huvudämnet, samt
- 3) ett självständigt arbete om minst 10 poäng på C-nivå i huvudämnet

Magisterexamen

(Degree of Master (with a major in Nursing Science))

- 1) fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 160 poäng
- 2) fördjupade studier på 80-poängsnivån i huvudämnet (ABCD-kurser)
- 3) ett självständigt arbete om minst 20 poäng på D-nivå eller två arbeten om minst 10 poäng på C- respektive D-nivå i huvudämnet
- 4) i huvudämnet får 40 poäng från forskarutbildning tillgodoräknas

För ytterligare information om examen se Examensordning för Örebro universitet.

Om kurser som ingår i yrkesexamen sammantaget uppfyller de krav som ställs för magister- eller kandidatexamen, med avseende på såväl längd som fördjupning, skall det framgå av examensbeviset om studenten begär det (bilaga 2 HF).

7 BEHÖRIGHET FÖR TILLTRÄDE TILL PROGRAMMET

Förutom grundläggande behörighet krävs standardbehörighet F.1.1, d.v.s. Matematik B, Samhällskunskap A samt Naturkunskap B (alternativt Fysik A, Kemi A och Biologi A).

8 URVAL

Urval för antagning görs på grundval av betyg 60 % och på grundval av högskoleprov 40 %.

9 TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING (6 kap. 12-14 §§ HF)

Beslut om tillgodoräknande av kurs i en generell examen fattas av rektor eller den han bemyndigar. Rektor har bemyndigat chefen för Utbildnings- och forskningsavdelningen att besluta i rutinfall. Rektor har bemyndigat berörd institutionsnämnd att besluta om tillgodoräknande i komplicerade fall.

Beslut om tillgodoräknande av kurs i en yrkesexamen fattas av rektor eller den han bemyndigar. Rektor har bemyndigat berörd institutionsnämnd att fatta dessa beslut.

Beslut om tillgodoräknande av del av kurs fattas av examinator (6 kap. 10 § HF).

10 ÖVRIGT

Av ”Omvårdnad inom hälso- och sjukvård”, SOSFS 1993:17, samt ”Socialstyrelsens kompetensbeskrivningar för sjuksköterskor”, SOSFS 1995:5, framgår att sjuksköterskan har en kvalificerad utbildning i specifik omvårdnad och att denna omvårdnad spänner över ett brett fält från högteknologiska insatser till stöd i existentiella kriser.

Med utgångspunkt i yrkets teoretiska grund och uppsättning av metoder ger sjuksköterskan självständigt omvårdnad inom sitt kompetensområde. Detta skall dokumenteras och effekterna utvärderas. I sitt dagliga arbete skall sjuksköterskan söka, kritiskt granska och använda relevanta rön från forskning och utvecklingsarbete. Denna kunskap skall sjuksköterskan kunna förmedla till sina medarbetare och samverkanspartners. Sjuksköterskan ansvarar därmed för att de omvårdnadsteoretiska och etiska grunderna för arbetet tydliggörs och ligger till grund för det dagliga arbetet. En sjuksköterskas yrkesområde omfattar barn, ungdomar, vuxna och äldre som behandlas i öppen och/eller sluten vård. Sjuksköterskans uppgifter omfattar förebyggande arbete, omvårdnad, undersökningar och behandlingar, information och handledning, forskning och utvecklingsarbete, planerings- och ledningsuppgifter samt katastrofberedskap (SOSFS 1993:17, SOSFS 1995:5).